

สรุปผลการติดตามประเมินโครงการ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

โครงการประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

กองแผนงาน กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สรุปผลการติดตามประเมินโครงการ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

โครงการประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

กองแผนงาน กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คำนำ

โครงการประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมบ่อน้ำบาดาลที่สามารถใช้ประโยชน์ และบ่อน้ำบาดาลที่ชำรุด รวมทั้งบ่อน้ำบาดาลที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ และวิเคราะห์ความสำเร็จ ความคุ้มค่า ผลสัมฤทธิ์ของโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปของชุมชน และวัฒนธรรม ของชุมชน ตลอดจน เพื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาเป็นแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข กระบวนการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น โดยมีการประเมินผลโครงการ ประกอบด้วย (1) โครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อเสริมความมั่นคงระดับชุมชน (2) โครงการก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำบาดาลเพื่อประชาชน (3) โครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลระยะไกล เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่แล้งซ้ำซากหรือน้ำเค็ม และ (4) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาล ขนาดใหญ่ริมแม่น้ำ ซึ่งได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูล จำนวน 263 แห่ง จากผู้ใช้น้ำ จำนวน 16,098 คน และผู้ดูแล/กำกับการใช้ น้ำ จำนวน 263 คน โดยได้รับความร่วมมือ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการประปาหมู่บ้าน และประชาชนในแต่ละพื้นที่ ตลอดจนสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขตทุกเขต ในการสนับสนุน ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการประเมินผลโครงการฯ ทำให้การดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี ดังนั้นรายงานฉบับนี้จะเป็นข้อมูล เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้สนใจได้ศึกษาผลการประเมินโครงการฯ เพื่อทราบถึงความก้าวหน้าและผลสำเร็จจากการดำเนินงาน ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ต่อไป

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
ผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
1. วัตถุประสงค์โครงการ	8
2. แนวทางและวิธีการดำเนินโครงการ	11
3. เครื่องมือในการสัมภาษณ์และการจัดเก็บข้อมูล เพื่อประเมินมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคม	15
4. สรุปผลการติดตามประเมินโครงการ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ	21
• ผลสัมฤทธิ์จากโครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาล สู่เป้าหมายการพัฒนาประเทศ	22
• โครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อเสริมความมั่นคงระดับชุมชน	24
• โครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลระยะไกลเพื่อแก้ไขปัญหา ในพื้นที่แล้งซ้ำซากหรือน้ำเค็ม	30
• โครงการก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำบาดาลเพื่อประชาชน	36
• โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่รับมือน้ำ	42
5. ข้อเสนอแนะ	51

หัวข้อในการนำเสนอ

01

วัตถุประสงค์โครงการ

02

แนวทางและวิธีการดำเนินโครงการ
(Approach and Methodology)

03

เครื่องมือในการสัมภาษณ์และการจัดเก็บข้อมูล
เพื่อประเมินมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคม

04

สรุปผลการติดตามประเมินโครงการ ปัญหาอุปสรรค
และข้อเสนอแนะ โครงการประเมินผลสัมฤทธิ์
ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล พ.ศ. 2567

05

ข้อเสนอแนะ

01

วัตถุประสงค์โครงการ

01 วัตถุประสงค์โครงการ

สถานะบ่อน้ำบาดาล

เพื่อรวบรวมบ่อน้ำบาดาลที่สามารถใช้ประโยชน์
และบ่อน้ำบาดาลที่ชำรุด รวมทั้งบ่อน้ำบาดาล
ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์

ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

เพื่อวิเคราะห์ความสำเร็จ ความคุ้มค่า ผลสัมฤทธิ์
ของโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ
ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตที่
เปลี่ยนแปลงไปของชุมชน และวัฒนธรรมของชุมชน

แนวทางการพัฒนา

เพื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูล
มาเป็นแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข
กระบวนการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

02

แนวทางและ วิธีการดำเนินโครงการ (Approach and Methodology)

02

แนวทางและวิธีการดำเนินโครงการ (APPROACH AND METHODOLOGY)

โครงการประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ประกอบด้วย 4 รูปแบบ

1

โครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อเสริมความมั่นคงระดับชุมชน

- เพื่อการพัฒนาบ่อน้ำบาดาล และก่อสร้างระบบกระจายน้ำบาดาลเพื่อความมั่นคงระดับชุมชนในพื้นที่ที่มีศักยภาพน้ำบาดาลเหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ เพื่อรองรับการแก้ปัญหามลพิษจากดินน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภค เมื่อเกิดสภาวะภัยพิบัติ
- เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มประชาชนที่ใช้น้ำบาดาลในพื้นที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำบาดาลและส่งเสริมให้มีการใช้น้ำบาดาลอย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ และยั่งยืน

2

โครงการก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำบาดาลเพื่อประชาชน

- เพื่อรองรับการแก้ปัญหามลพิษจากดินน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภคให้ประชาชนในพื้นที่
- เพื่อศึกษาแหล่งกำเนิดของชั้นน้ำบาดาลที่มีสารประกอบของแร่ธาตุในน้ำบาดาลที่ส่งผลต่อสุขภาพของประชาชน และเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเยาวชน และประชาชนทั่วไป
- เพื่อสร้างการรับรู้ในการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลและการอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลให้เกิดความยั่งยืน

3

โครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลระยะไกล เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำในพื้นที่แล้งซ้ำซากหรือน้ำเค็ม

- เพื่อเจาะและพัฒนาน้ำบาดาลในพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสม พร้อมก่อสร้างระบบประปาบาดาลด้วยเทคโนโลยีการส่งน้ำระยะไกล เพื่อส่งให้กับพื้นที่เป้าหมายที่เสี่ยงประสบปัญหาภัยแล้งหรือมีปัญหาด้านคุณภาพน้ำ หรือพื้นที่ที่มีระบบประปาแล้วแต่ไม่สามารถจ่ายน้ำได้ครอบคลุมและเพียงพอต่อความต้องการใช้น้ำของประชาชน

4

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ริมแม่น้ำ

- เพื่อพัฒนาการใช้น้ำบาดาลร่วมกับน้ำผิวดินในบริเวณพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำทดแทนแหล่งน้ำผิวดินที่มีปริมาณไม่เพียงพอต่อการผลิตน้ำประปา
- เพื่อการอุปโภคบริโภคให้กับประชาชนในช่วงฤดูแล้ง
- เพื่อแก้ปัญหามลพิษจากดินน้ำให้กับประชาชนและเสริมความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค

ค่าเป้าหมายจำนวนพื้นที่และจำนวนตัวอย่างของแต่ละโครงการฯ

โครงการ	จำนวนพื้นที่	จำนวนตัวอย่าง
โครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อเสริมความมั่นคงระดับชุมชน	208 แห่ง	11,862 ราย
โครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลระยะไกลเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่แล้งซ้ำซากหรือน้ำเค็ม	46 แห่ง	2,622 ราย
โครงการก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำบาดาลเพื่อประชาชน	8 แห่ง	456 ราย
โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ริมแม่น้ำ	1 แห่ง	60 ราย
รวม	263 แห่ง	15,000 ราย

สรุปผลการติดตามประเมินโครงการ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

โครงการประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

03

เครื่องมือในการสัมภาษณ์
และการจัดเก็บข้อมูล เพื่อประเมิน
มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคม

03

เครื่องมือในการสัมภาษณ์และการจัดเก็บข้อมูล เพื่อประเมินมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคม

1. ข้อมูลพื้นฐานและ สถานภาพของผู้ได้รับ การสนับสนุนโครงการ

ตัวอย่างการสำรวจ

- สภาพความเป็นอยู่เดิม เช่น
ปัญหาการขาดแคลนน้ำ การแก้ไข
ปัญหาการขาดแคลนน้ำที่ผ่านมา
- ประสบการณ์การได้รับการ
สนับสนุนหรือแก้ไขปัญหาด้าน
การจัดการน้ำจากหน่วยงานอื่นๆ
 อาทิเช่น องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น กรมทรัพยากร
น้ำบาดาล และกรมชลประทาน

2. การได้รับ การสนับสนุนโครงการ

ตัวอย่างการสำรวจ

- สถานะใช้ประโยชน์ในปัจจุบัน
สำหรับการอุปโภคและบริโภค
- การมีส่วนร่วมในการบริหาร
จัดการและส่งเสริมให้มีการใช้
น้ำบาดาลอย่างคุ้มค่า
มีประสิทธิภาพ และยั่งยืน
- หน่วยงานอื่น ๆ ที่ให้การสนับสนุน
และมีส่วนร่วมในโครงการ

3. ผลกระทบ จากโครงการ

ตัวอย่างการสำรวจ

- ด้านเศรษฐกิจ : มูลค่าที่เกิดขึ้นจากการได้รับการสนับสนุนโครงการ เช่น การลดรายจ่ายรายได้ที่เปลี่ยนแปลง และด้านสุขภาพที่เปลี่ยนแปลง
- ด้านสังคม เช่น ความสัมพันธ์ของชุมชน
- ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การสร้างความรู้การใช้ตัวอย่างประหยัด
- ความยั่งยืน เช่น ชุมชนมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบและดำเนินการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้

4. สถานะของบ่อบาดาล

ตัวอย่างการสำรวจ

- สถานะบ่อบาดาลและระบบต่าง ๆ ยังคงมีอยู่ สามารถใช้งานได้จริง และยังมีการใช้ประโยชน์หรือไม่
- แนวทางการบำรุงรักษา
- กรณีบ่อบาดาลหรือระบบต่าง ๆ ไม่สามารถใช้งานได้ เนื่องจากสาเหตุใด

5. อื่น ๆ

ตัวอย่างการสำรวจ

- ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการโครงการ
- ความต้องการและความคาดหวังในการได้รับการสนับสนุน
- ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุง

ผลการประเมินมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคม

จำนวนตัวอย่างที่จัดเก็บข้อมูล

1. โครงการก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำบาดาลเพื่อประชาชน
จำนวนผู้ใช้น้ำ : 456 คน
จำนวนผู้ดูแล/ผู้ดำเนินการใช้น้ำ : 8 คน
2. โครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลระยะไกลเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่แล้งซ้ำซากหรือน้ำเค็ม
จำนวนผู้ใช้น้ำ : 2,622 คน
จำนวนผู้ดูแล/ผู้ดำเนินการใช้น้ำ : 46 คน
3. โครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อเสริมความมั่นคงระดับชุมชน
จำนวนผู้ใช้น้ำ : 12,958 คน
จำนวนผู้ดูแล/ผู้ดำเนินการใช้น้ำ : 208 คน
4. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ริมแม่น้ำ
จำนวนผู้ใช้น้ำ : 62 คน
จำนวนผู้ดูแล/ผู้ดำเนินการใช้น้ำ : 1 คน

04

สรุปผลการติดตามประเมิน โครงการ ปัญหาอุปสรรค และ ข้อเสนอแนะ

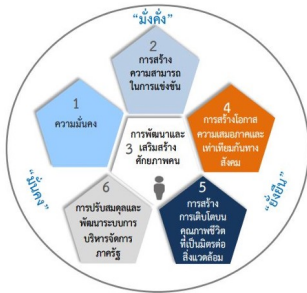
โครงการประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านการบริหารจัดการ
ทรัพยากรน้ำบาดาล พ.ศ. 2567

ผลสัมฤทธิ์จากโครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลสู่เป้าหมายการพัฒนาประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ยุทธศาสตร์ที่ 5

การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็นที่ 19
การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ จ.13

แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี

ด้านการจัดการน้ำ
อุปโภคบริโภค

หมวดหมู่ที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำ
ด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

หมวดหมู่ที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยง
และผลกระทบจากภัยธรรมชาติ
และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
(แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี)

ประเด็นที่ 19
การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ
(แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ)

สร้างความมั่นคงด้านน้ำ และบริหารจัดการ
ทรัพยากรน้ำทั้งน้ำผิวดินและ
น้ำใต้ดินให้มีประสิทธิภาพ

การจัดการน้ำเพื่อชุมชนในชนบท

ใช้น้ำบาดาลร่วมกับน้ำผิวดิน

การจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤต

โครงการสำคัญ ในการขับเคลื่อนแผนระดับที่ 1 และแผนระดับที่ 2

- โครงการก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำบาดาลเพื่อประชาชน
- โครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลระยะไกลเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่แล้งซ้ำซากหรือน้ำเค็ม
- โครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อเสริมความมั่นคงระดับชุมชน
- โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ริมแม่น้ำ

การสนับสนุนตัวชี้วัดเป้าหมายประเทศ

- สามารถลดความเสี่ยงภัย
น้ำแล้ง และเกิดระบบจัดการ
น้ำชุมชน
- ประชาชนได้รับผลกระทบ
โดยตรงจากภัยธรรมชาติ
(ภัยแล้ง) ลดลง

- ความมั่นคงด้านน้ำ
ของประเทศเพิ่มขึ้น
- การรับมือกับภัยพิบัติภัย
ด้านน้ำเพิ่มขึ้น

- น้ำสะอาดเพื่อการอุปโภค
บริโภคให้แก่ชุมชน
- พัฒนาน้ำดื่มสะอาด
ที่ได้มาตรฐาน

ประเด็นที่ 19
การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

หมวดหมู่ที่ 1
และหมวดหมู่ที่ 11

ด้านการจัดการน้ำอุปโภคบริโภค

โครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อเสริมความมั่นคงระดับชุมชน

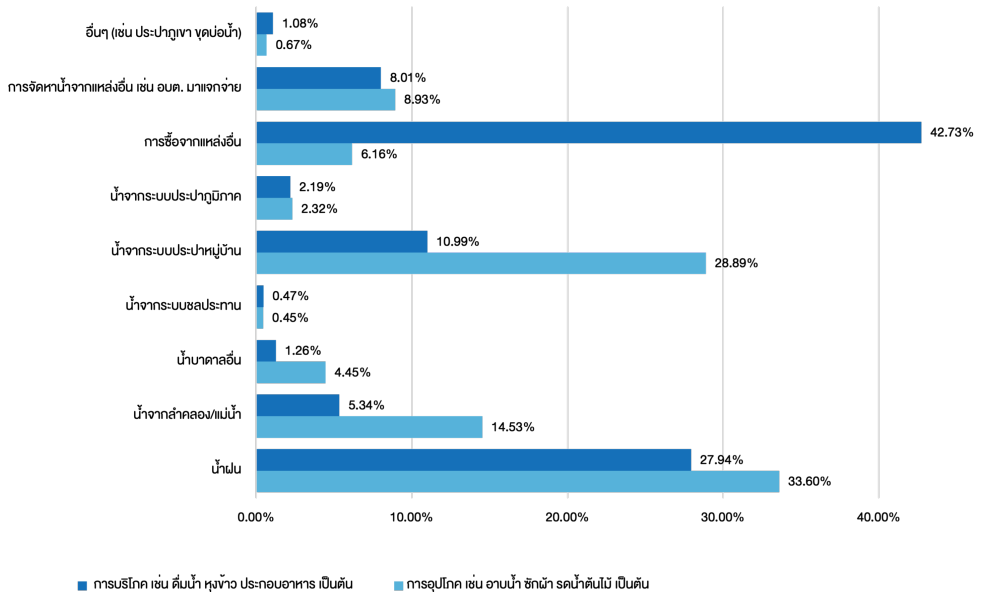
ผลการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจ

มูลค่า/ปี (ล้านบาท)

มูลค่าประหยัดจากการลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสำหรับการบริโภค	20.07
มูลค่าประหยัดจากการลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสำหรับการอุปโภค	13.95
มูลค่าเพิ่มจากการลดค่าใช้จ่ายในการนำน้ำไปใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นๆ	8.67
มูลค่าเพิ่มจากการนำน้ำไปใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นๆ	9.29
มูลค่าการลดงบประมาณในการช่วยเหลือและแก้ปัญหาจัดหาน้ำในช่วงภัยพิบัติ	62.40
รวม	114.38

- การดำเนินโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อเสริมความมั่นคงระดับชุมชนเริ่มดำเนินการในปี 2564 ภายใต้การบริหารของ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นการสร้างระบบน้ำบาดาลเพื่อช่วยเหลือชุมชนที่ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำและเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำในระยะยาว
- ผลการสำรวจพบว่า มูลค่าที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เกิดจากการลดงบประมาณในการช่วยเหลือและแก้ปัญหาจัดหาน้ำในช่วงภัยพิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองลงมาเป็นมูลค่าที่เกิดจากการลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสำหรับการบริโภคของประชาชน

สถานภาพก่อนมีโครงการฯ

• แหล่งน้ำสำหรับอุปโภค

1. น้ำฝน
2. ระบบประปาหมู่บ้าน
3. ลำคลอง/แม่น้ำ

• แหล่งน้ำสำหรับบริโภค

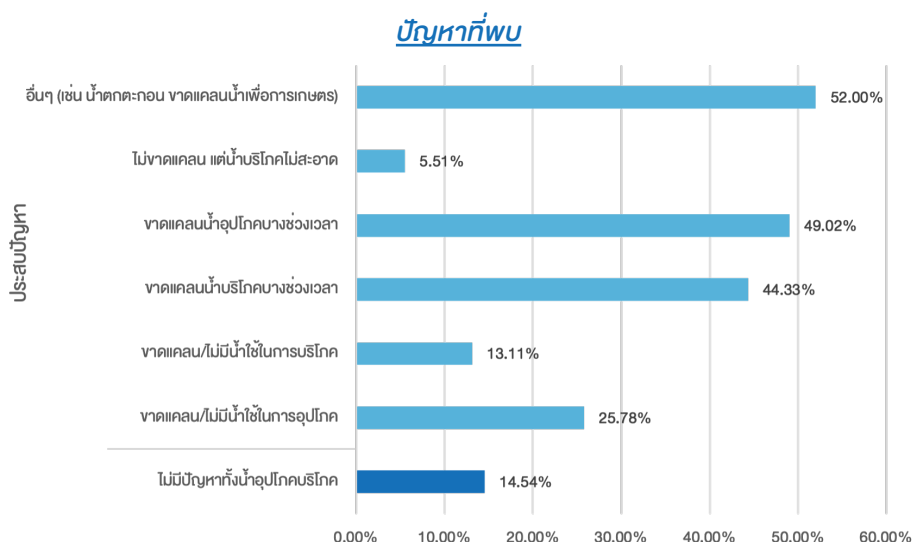
1. การซื้อจากแหล่งอื่น
2. น้ำฝน
3. ระบบประปาหมู่บ้าน

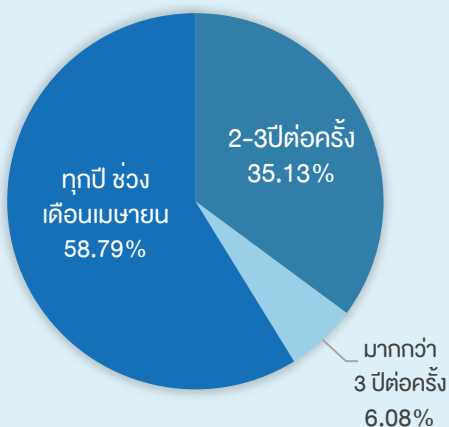

โครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อเสริมความมั่นคงระดับชุมชน

สถานการณ์ก่อนมีโครงการฯ

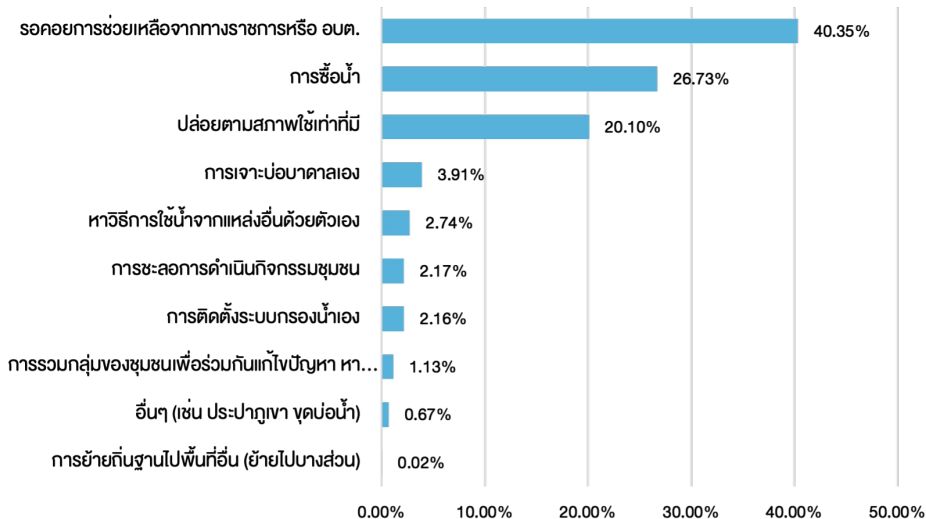
ความถี่ของการเกิดภัยแล้ง

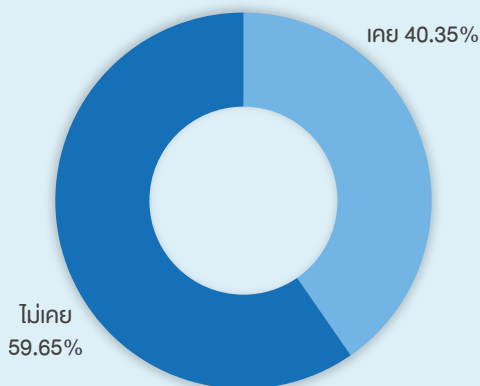
- ก่อนมีโครงการ พบว่า พื้นที่มีการขาดแคลนทั้งน้ำอุปโภคและบริโภค บางช่วงเวลา รวมทั้งปัญหาอื่นๆ เช่น น้ำตกตะกอน น้ำไม่สะอาด
- พื้นที่ส่วนใหญ่เกิดปัญหาภัยแล้งช่วงเดือนเมษายน และส่วนใหญ่เผชิญปัญหาภัยแล้งทุกปี

สถานภาพก่อนมีโครงการฯ

การแก้ไขปัญหาด้านน้ำ

การได้รับการสนับสนุนแก้ไขปัญหาด้านน้ำ จากหน่วยงานท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

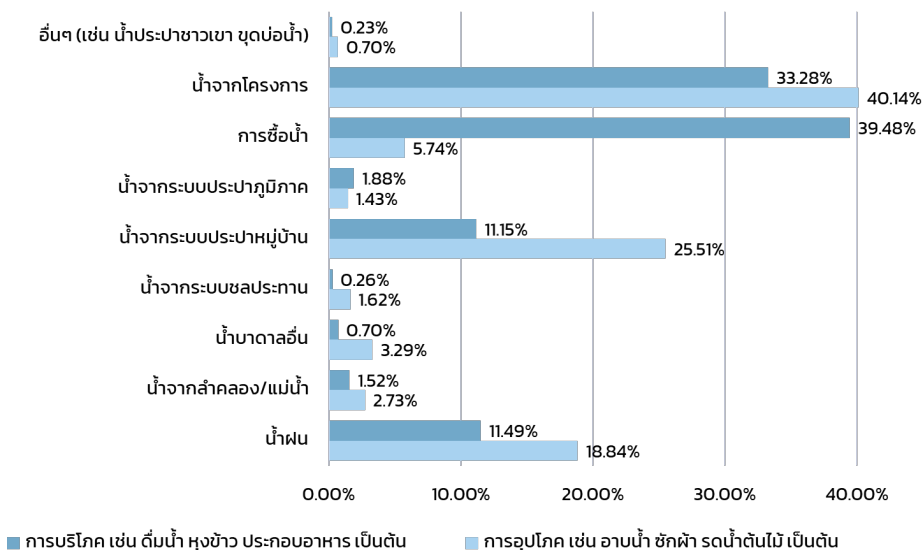

- พื้นที่ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการสนับสนุนแก้ไขปัญหาด้านน้ำจากหน่วยงานท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน แต่บางพื้นที่เคยได้รับการสนับสนุนแก้ไขปัญหาด้านน้ำจากหน่วยงานท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนแต่ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ใช้งานได้บางส่วน
- ชุมชนส่วนใหญ่จะรอคอยการช่วยเหลือจากทางราชการหรือ อบต. รองลงมาการซื้อน้ำและปล่อยตามสภาพ ใช้เท่าที่มี

โครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อเสริมความมั่นคงระดับชุมชน

หลังดำเนินโครงการฯ

• แหล่งน้ำสำหรับอุปโภค

1. น้ำจากโครงการ
2. น้ำจากระบบประปาหมู่บ้าน
3. น้ำฝน

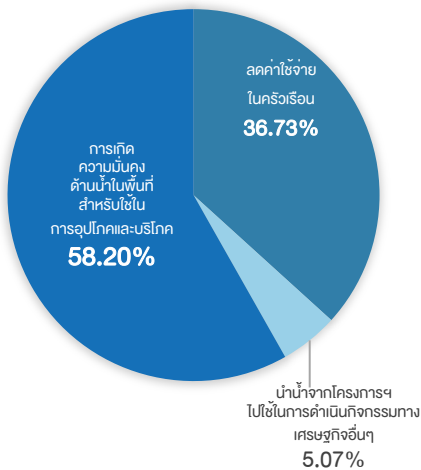
• แหล่งน้ำสำหรับบริโภค

1. การซื้อน้ำ
2. น้ำจากโครงการ
3. น้ำฝน

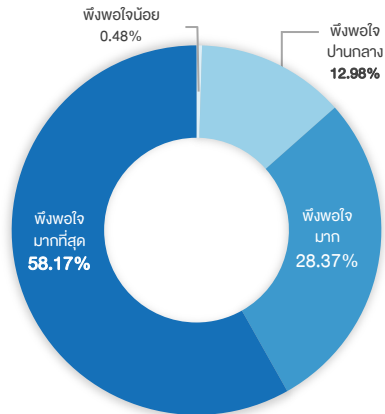

หลังดำเนินโครงการฯ

ประโยชน์ที่เกิดขึ้นหลังได้รับโครงการ

ความพึงพอใจต่อโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

- พื้นที่ที่มีการนำน้ำจากโครงการไปใช้ประโยชน์ ส่งผลให้เกิดความมั่นคงด้านน้ำในพื้นที่สำหรับใช้ในการอุปโภคและบริโภค และลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน
- ความพึงพอใจต่อโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 86.54

สรุปผลการติดตามประเมินโครงการ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

โครงการประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

โครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลระยะไกลเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำ ในพื้นที่แล้งซ้ำซากหรือน้ำเค็ม

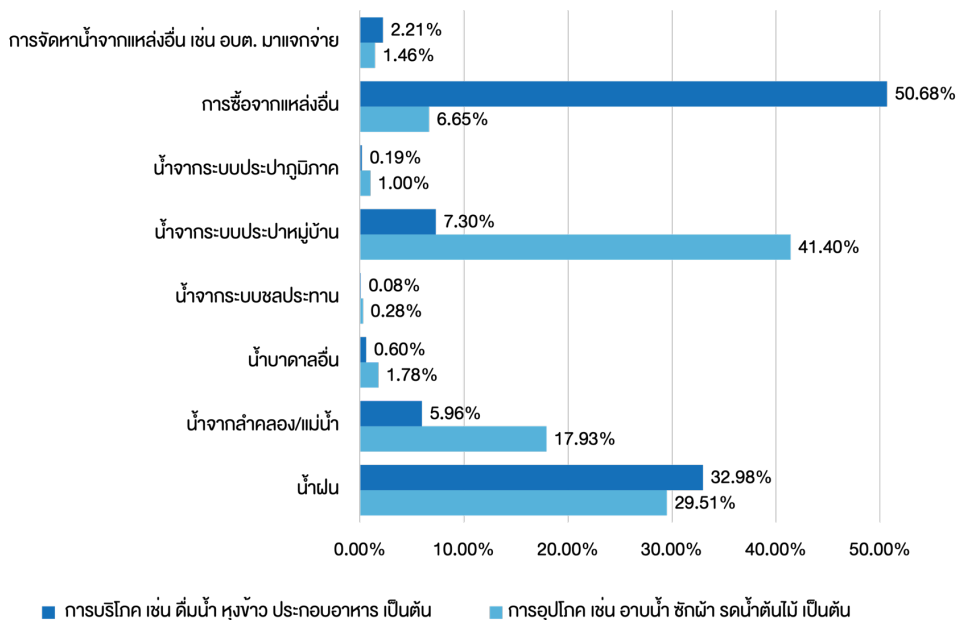
ผลการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจ

มูลค่า/ปี (ล้านบาท)

มูลค่าประหยัดจากการลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสำหรับการบริโภค	2.05
มูลค่าประหยัดจากการลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสำหรับการอุปโภค	1.53
มูลค่าเพิ่มจากการลดค่าใช้จ่ายในการนำน้ำไปใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นๆ	1.33
มูลค่าการลดงบประมาณในการช่วยเหลือและแก้ปัญหาจัดหาน้ำในช่วงภัยพิบัติ	11.50
รวม	16.41

- การดำเนินโครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลระยะไกลเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำในพื้นที่แล้งซ้ำซากหรือน้ำเค็ม เริ่มดำเนินการในปี 2563 ภายใต้การบริหารจัดการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นช่วยเหลือพื้นที่ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำ
- ผลการสำรวจพบว่า มูลค่าที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เกิดจากการลดงบประมาณในการช่วยเหลือและแก้ปัญหาจัดหาน้ำในช่วงภัยพิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองลงมาเป็นมูลค่าที่เกิดจากการลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสำหรับการบริโภคของประชาชน

สถานภาพก่อนมีโครงการฯ

• แหล่งน้ำสำหรับอุปโภค

1. ระบบประปาหมู่บ้าน
2. น้ำฝน
3. ลำคลอง/แม่น้ำ

• แหล่งน้ำสำหรับบริโภค

1. ซื้อจากแหล่งอื่น
2. น้ำฝน
3. ระบบประปาหมู่บ้าน

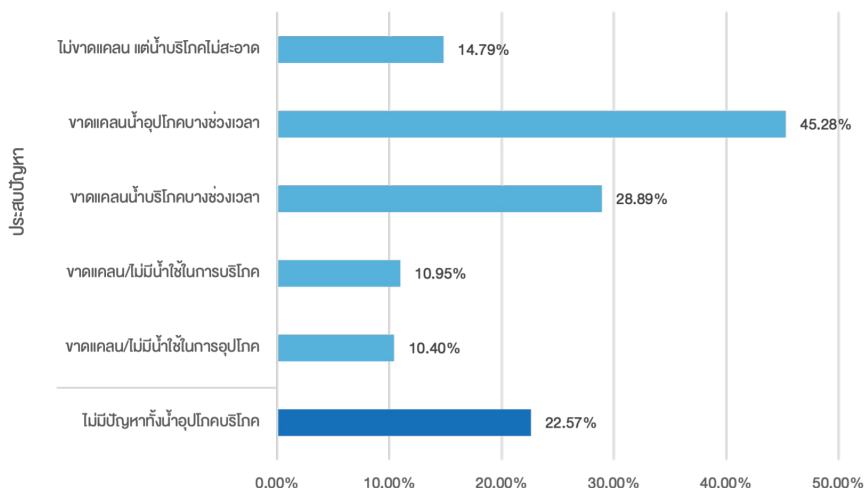

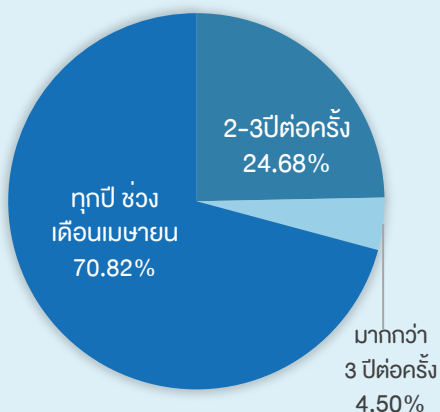
โครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลระยะไกลเพื่อแก้ไขปัญห ในพื้นที่แล้งซ้ำซากหรือน้ำเค็ม

สถานการณ์ก่อนมีโครงการฯ

ปัญหาที่พบ

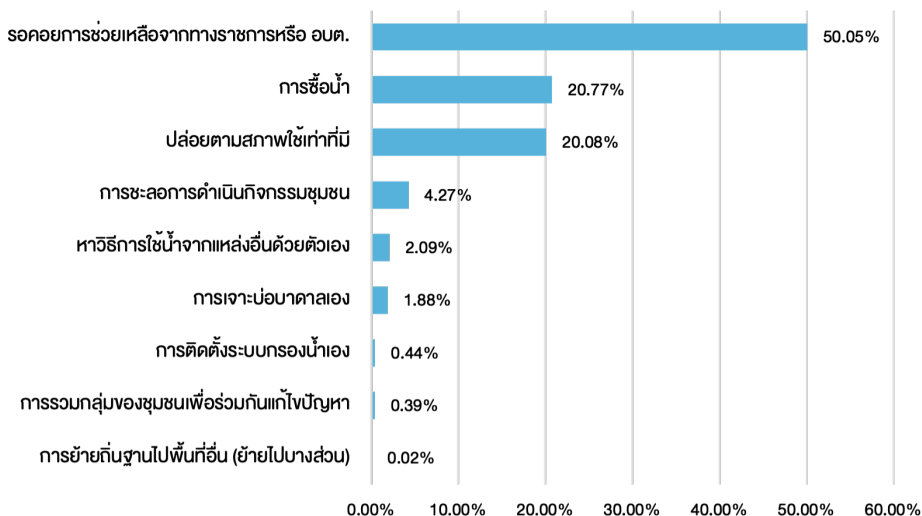
ความถี่ของการเกิดภัยแล้ง

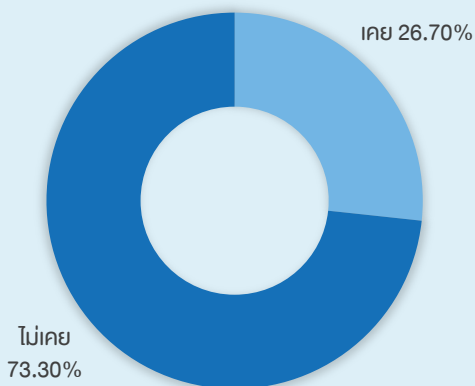
- ก่อนมีโครงการ พบว่า พื้นที่ มีการขาดแคลนทั้งน้ำอุปโภค และน้ำบริโภคบางช่วงเวลา
- พื้นที่ส่วนใหญ่เกิดปัญหา ภัยแล้งช่วงเดือนเมษายน และส่วนใหญ่เผชิญปัญหา ภัยแล้งทุกปี

สถานภาพก่อนมีโครงการฯ

การแก้ไขปัญหาด้านน้ำ

การได้รับการสนับสนุนแก้ไขปัญหาด้านน้ำ จากหน่วยงานท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

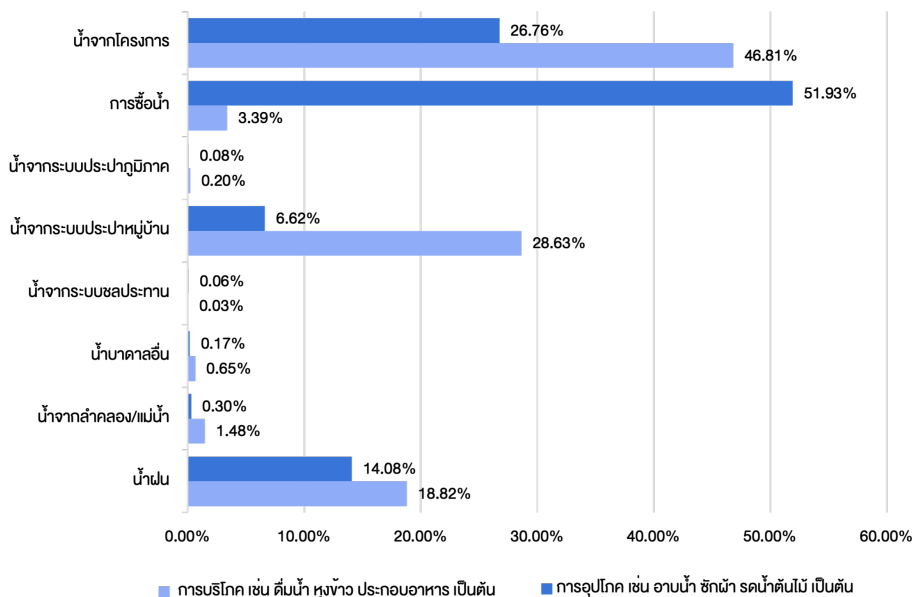

- พื้นที่ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการสนับสนุนแก้ไขปัญหาด้านน้ำจากหน่วยงานท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน แต่บางพื้นที่เคยได้รับการสนับสนุนแก้ไขปัญหาด้านน้ำจากหน่วยงานท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนแต่ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ใช้งานได้บางส่วน
- ชุมชนส่วนใหญ่จะรอคอยการช่วยเหลือจากทางราชการ หรือ อบต. รองลงมาการซื้อน้ำ และปล่อยตามสภาพใช้เท่าที่มี

โครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลระยะไกลเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่แล้งซ้ำซากหรือน้ำเค็ม

หลังดำเนินโครงการฯ

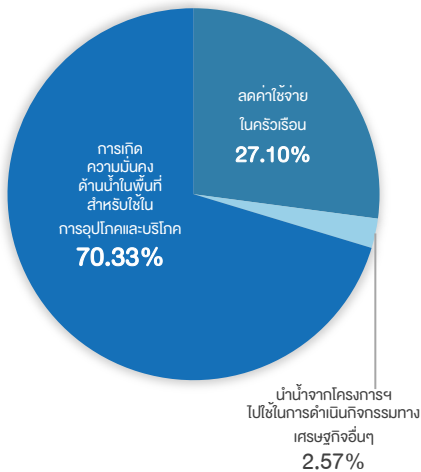

- แหล่งน้ำสำหรับอุปโภค
 1. น้ำจากโครงการ
 2. ระบบประปาหมู่บ้าน
 3. น้ำฝน

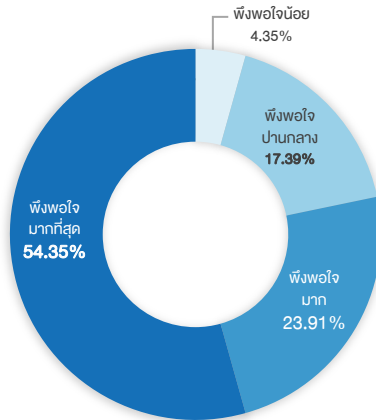
- แหล่งน้ำสำหรับบริโภค
 1. การซื้อจากแหล่งอื่น
 2. น้ำจากโครงการ
 3. น้ำฝน

หลังดำเนินโครงการฯ

ประโยชน์ที่เกิดขึ้นหลังได้รับโครงการ

ความพึงพอใจต่อโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

- พื้นที่ที่มีการนำน้ำจากโครงการไปใช้ประโยชน์ ส่งผลให้เกิดความมั่นคงด้านน้ำในพื้นที่สำหรับใช้ในการอุปโภคและบริโภค และลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน
- ความพึงพอใจต่อโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 78.26

โครงการก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำบาดาลเพื่อประชาชน

ผลการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจ

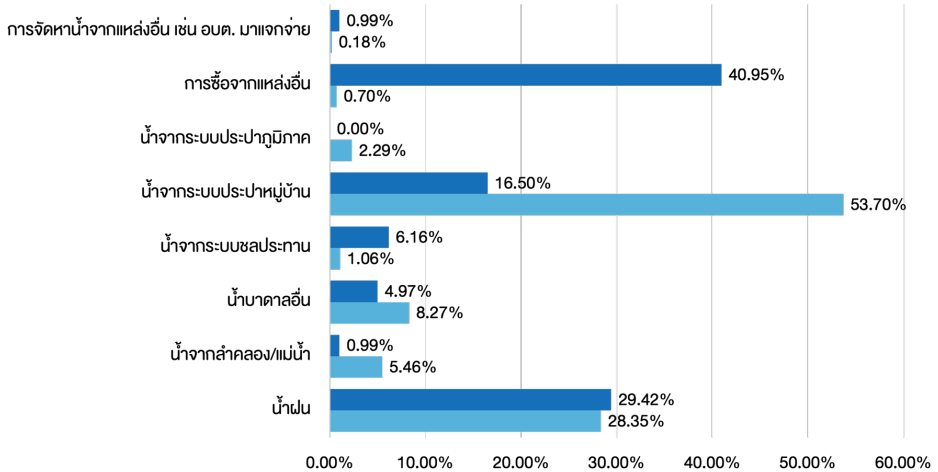
มูลค่า/ปี (ล้านบาท)

มูลค่าประหยัดจากการลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสำหรับการบริโภค	3.70
มูลค่าเพิ่มจากการลดค่าใช้จ่ายในการนำน้ำไปใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นๆ	12.32
มูลค่าการลดงบประมาณในการช่วยเหลือและแก้ปัญหาจัดหาน้ำในช่วงภัยพิบัติ	2.40
รวม	18.42

- การดำเนินโครงการก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำบาดาลเพื่อประชาชน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้ดำเนินโครงการศึกษาสำรวจจุดจ่ายน้ำบาดาลเพื่อประชาชน ตามถนนสายหลักทั่วประเทศจำนวน 24 แห่ง และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้ดำเนินโครงการจำนวน 8 แห่ง ซึ่งประกอบด้วยการเจาะบ่อน้ำบาดาลรวม 16 บ่อ
- ผลการสำรวจพบว่า มูลค่าที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เกิดจากการนำน้ำไปใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นๆ รองลงมาเป็นมูลค่าที่เกิดขึ้นจากการลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสำหรับการบริโภคของประชาชน

สถานภาพก่อนมีโครงการฯ

■ การบริโภค เช่น ดื่มน้ำ หุงข้าว ประกอบอาหาร เป็นต้น

■ การอุปโภค เช่น อาบน้ำ ชักผ้า รดน้ำต้นไม้ เป็นต้น

• แหล่งน้ำสำหรับอุปโภค

1. ระบบประปาหมู่บ้าน
2. น้ำฝน
3. น้ำบาดาลอื่นๆ

• แหล่งน้ำสำหรับบริโภค

1. การซื้อจากแหล่งอื่น
2. น้ำฝน
3. ระบบประปาหมู่บ้าน

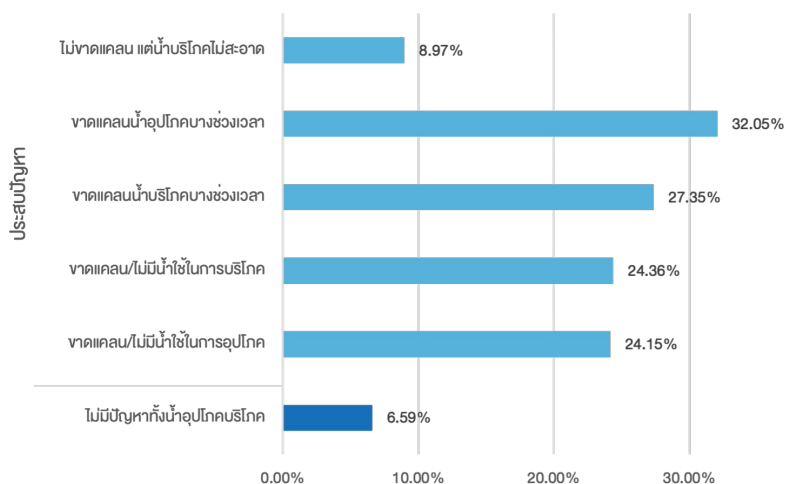

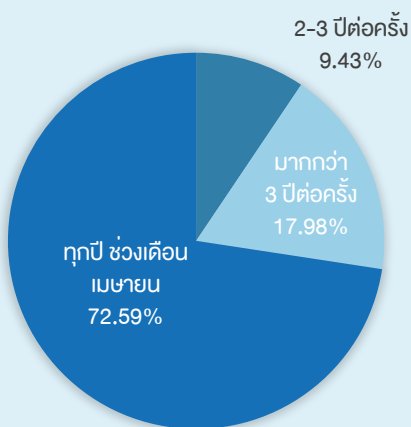
โครงการก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำบาดาลเพื่อประชาชน

สถานภาพก่อนมีโครงการฯ

ปัญหาที่พบ

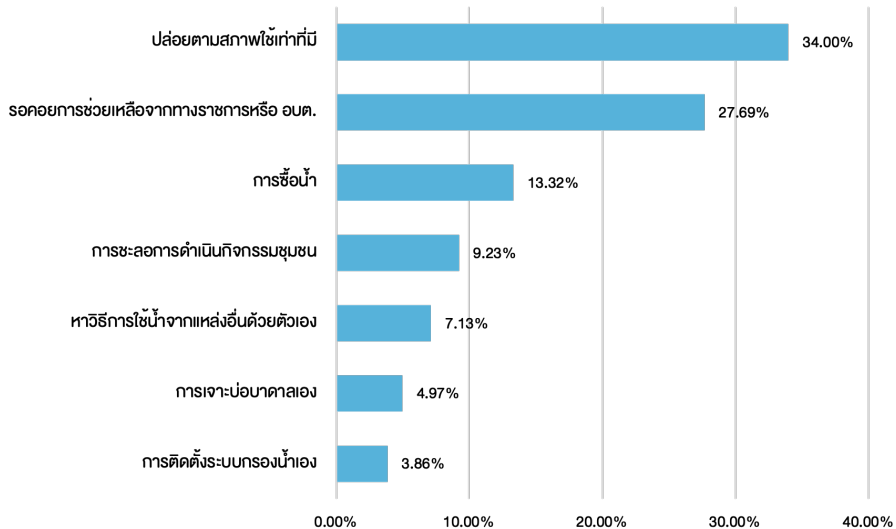
ความถี่ของการเกิดภัยแล้ง

- ก่อนมีโครงการ พบว่า พื้นที่ มีการขาดแคลนทั้งน้ำอุปโภค และบริโภคบางช่วงเวลา
- พื้นที่ส่วนใหญ่เกิดปัญหา ภัยแล้งช่วงเดือนเมษายน และส่วนใหญ่เผชิญปัญหา ภัยแล้งทุกปี

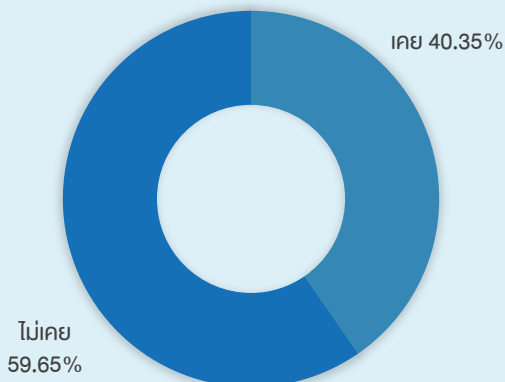
สถานภาพก่อนมีโครงการฯ

การแก้ไขปัญหาด้านน้ำ

การได้รับการสนับสนุนแก้ไขปัญหาด้านน้ำ จากหน่วยงานท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่น ๆ

ทั้งภาครัฐและเอกชน

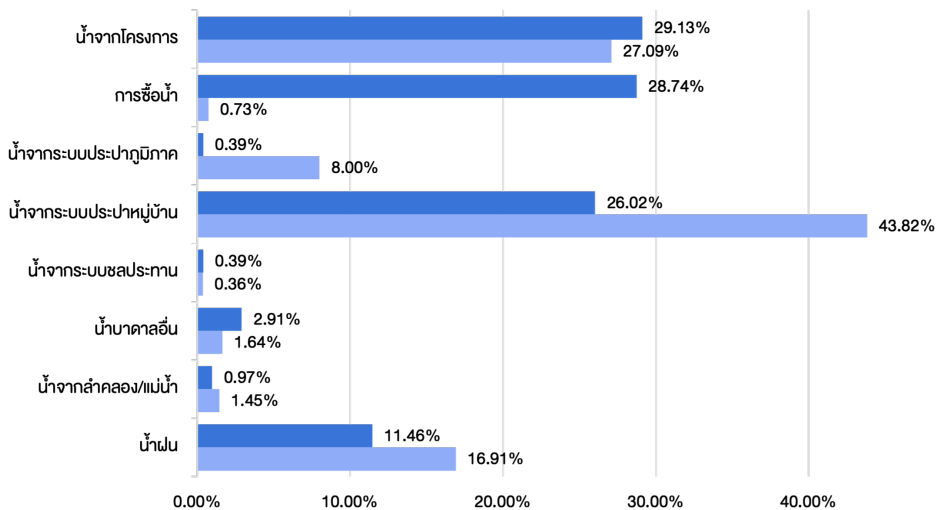

- พื้นที่ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการสนับสนุนแก้ไขปัญหาด้านน้ำจากหน่วยงานท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน แต่บางพื้นที่เคยได้รับการสนับสนุนแก้ไขปัญหาด้านน้ำจากหน่วยงานท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนแต่ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ใช้งานได้บางส่วน
- ชุมชนส่วนใหญ่จะปล่อยตามสภาพไร้ท่าที่มี รอคอยการช่วยเหลือจากทางราชการ และการซื้อน้ำด้วยตนเอง

โครงการก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำบาดาลเพื่อประชาชน

หลังดำเนินโครงการฯ

■ การบริโภค เช่น ดื่มน้ำ หุงข้าว ประกอบอาหาร เป็นต้น

■ การอุปโภค เช่น อาบน้ำ ชักผ้า รดน้ำต้นไม้ เป็นต้น

• แหล่งน้ำสำหรับอุปโภค

1. ระบบประปาหมู่บ้าน
2. น้ำจากโครงการ
3. น้ำฝน

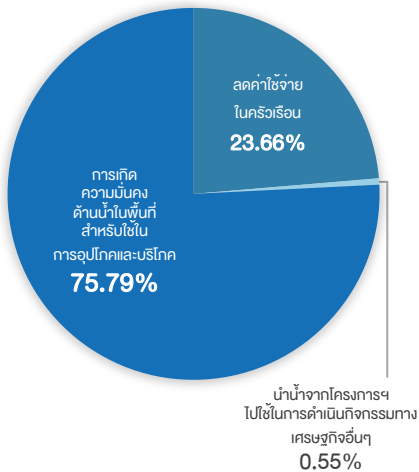
• แหล่งน้ำสำหรับบริโภค

1. น้ำจากโครงการ
2. การซื้อน้ำ
3. ระบบประปาหมู่บ้าน

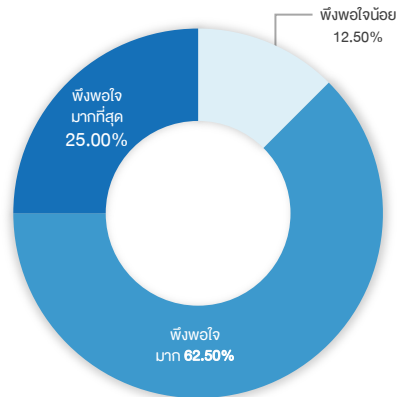

หลังดำเนินโครงการฯ

ประโยชน์ที่เกิดขึ้นหลังได้รับโครงการ

ความพึงพอใจต่อโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

- พื้นที่ที่มีการนำน้ำจากโครงการไปใช้ประโยชน์ ส่งผลให้เกิดความมั่นคงด้านน้ำในพื้นที่สำหรับใช้ในการอุปโภคและบริโภค และลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน
- ความพึงพอใจต่อโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 87.50

สรุปผลการติดตามประเมินโครงการ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

โครงการประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

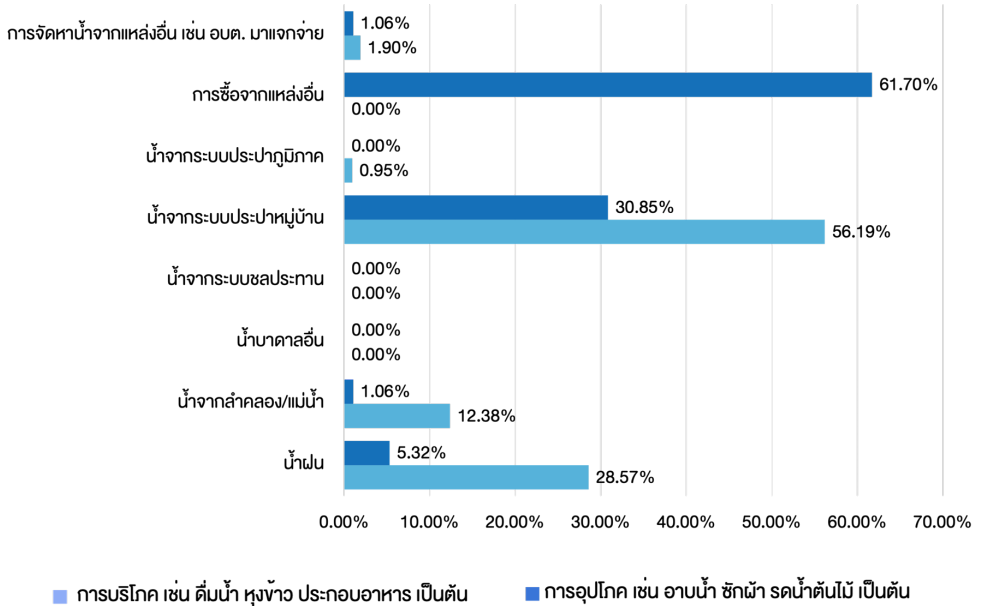
โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ริมแม่น้ำ

สถานะโครงการฯ

- ประชาชนอยู่ระหว่างการทดลองใช้น้ำโครงการฯ และพบข้อจำกัด ซึ่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอยู่ระหว่างดำเนินการแก้ไข เมื่อประชาชนสามารถใช้น้ำได้อย่างเต็มศักยภาพ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะดำเนินการติดตามและประเมินผลประโยชน์และความคุ้มค่าอย่างต่อเนื่อง โดยคาดการณ์ว่าหากระบบมีความพร้อมและประชาชนใช้ประโยชน์ จะส่งผลกระทบต่อทั้งในด้านการประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสำหรับการบริโภค เฉลี่ย 2.87 ล้านบาท/ปี และประหยัดค่าใช้จ่ายสำหรับการอุปโภคในครัวเรือน เฉลี่ย 1.72 ล้านบาท/ปี ตลอดจนลดงบประมาณในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาจัดหาน้ำในช่วงภัยพิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างน้อย 1 ล้านบาท/ปี

สถานภาพก่อนมีโครงการฯ

• แหล่งน้ำสำหรับอุปโภค

1. ระบบประปาหมู่บ้าน
2. น้ำฝน
3. ลำคลอง/แม่น้ำ

• แหล่งน้ำสำหรับบริโภค

1. การซื้อจากแหล่งอื่น
2. ระบบประปาหมู่บ้าน
3. น้ำฝน

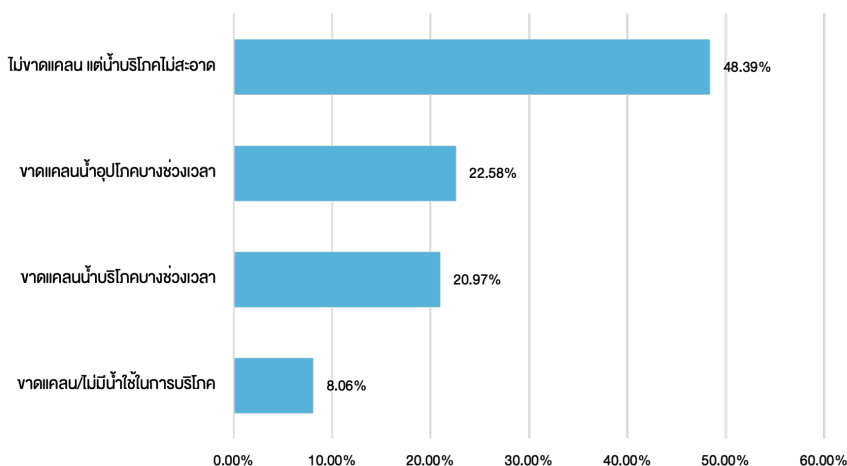

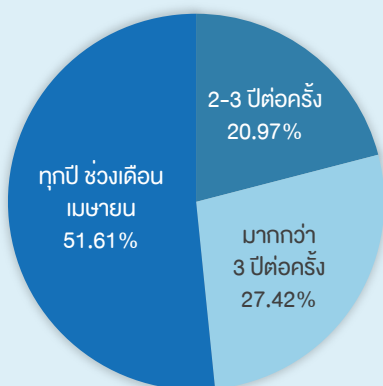
โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ริมแม่น้ำ

สภาพภาพก่อนมีโครงการฯ

ปัญหาที่พบ

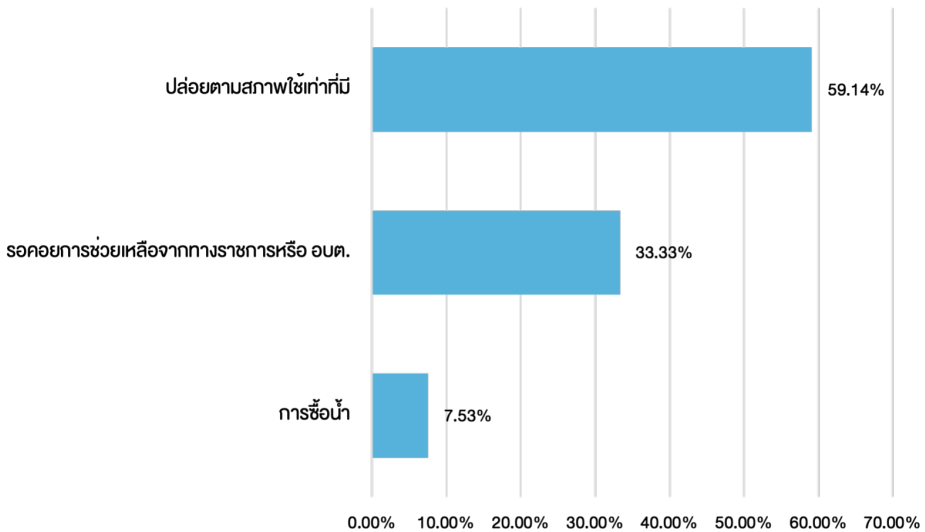
ความถี่ของการเกิดภัยแล้ง

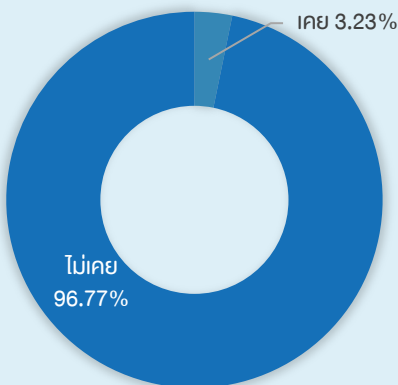
- ผู้ใช้น้ำในพื้นที่ประสบปัญหาบริโภคน้ำไม่สะอาด รวมถึงคาดเคลื่อนน้ำอุปโภคและบริโภคบางช่วงเวลา
- พื้นที่น้ำส่วนใหญ่เกิดปัญหาภัยแล้งช่วงเดือนเมษายน และส่วนใหญ่เผชิญปัญหาภัยแล้งทุกปี

สภาพภาพก่อนมีโครงการฯ

การแก้ไขปัญหาด้านน้ำ

การได้รับการสนับสนุนแก้ไขปัญหาด้านน้ำ จากหน่วยงานท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

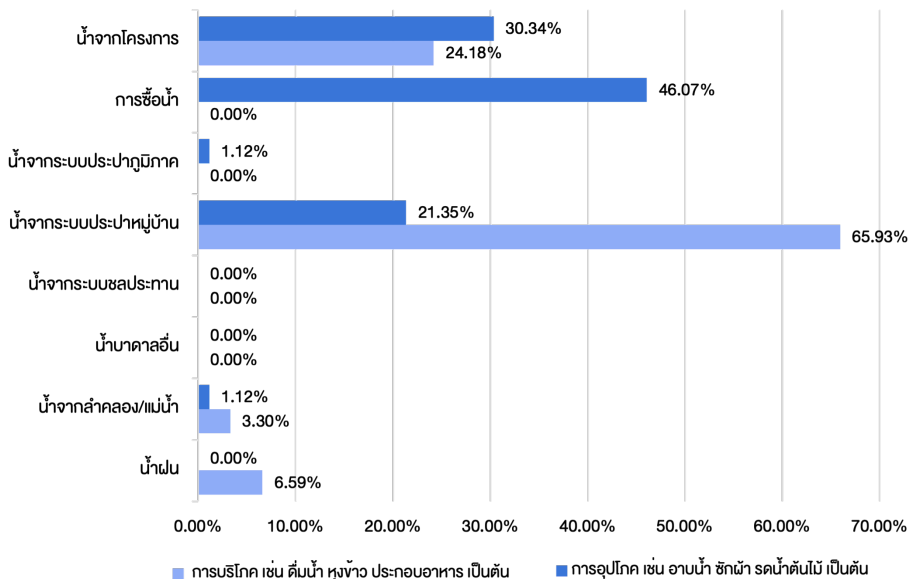

- พื้นที่ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการสนับสนุนแก้ไขปัญหาด้านน้ำจากหน่วยงานท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน แต่บางพื้นที่เคยได้รับการสนับสนุนแก้ไขปัญหาด้านน้ำจากหน่วยงานท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน แต่ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ
- ชุมชนส่วนใหญ่จะปล่อยตามสภาพใช้เท่าที่มี รongลงมารอคอยการช่วยเหลือจากทางราชการหรือ อบต. หรือการซื้อน้ำ

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ริมแม่น้ำ

หลังดำเนินโครงการฯ

• แหล่งน้ำสำหรับอุปโภค

1. ระบบประปาหมู่บ้าน
2. น้ำจากโครงการ
3. น้ำฝน

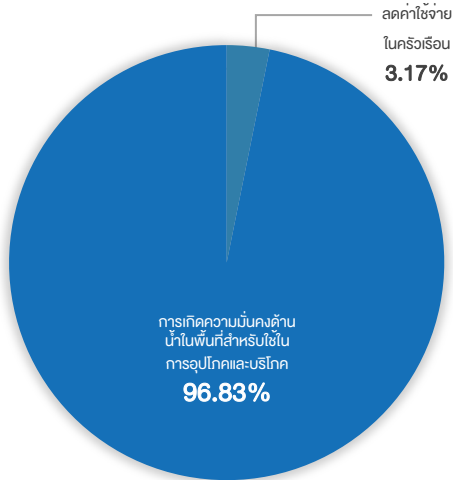
• แหล่งน้ำสำหรับบริโภค

1. การซื้อน้ำ
2. น้ำจากโครงการ
3. ระบบประปาหมู่บ้าน

หลังดำเนินโครงการฯ

ประโยชน์ที่เกิดขึ้นหลังได้รับโครงการ

- พื้นที่มีการนำน้ำจากโครงการไปใช้ประโยชน์ ส่งผลให้เกิดความมั่นคงด้านน้ำในพื้นที่สำหรับใช้ในการอุปโภคและบริโภค ตลอดจนลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

สรุปผลการติดตามประเมินโครงการ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

โครงการประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ริมแม่น้ำ (Riverbank Filtration) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

บ้านธรรมามูลใต้ หมู่ที่ 1 ต.ธรรมามูล อ.เมืองชัยนาท จ.ชัยนาท

ข้อค้นพบจากการลงพื้นที่

ประชาชนอยู่ระหว่างการทดลองใช้น้ำโครงการฯ และพบข้อจำกัด ซึ่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาล อยู่ระหว่างดำเนินการแก้ไข เมื่อประชาชนสามารถ ใช้น้ำได้อย่างเต็มศักยภาพ กรมทรัพยากรน้ำ บาดาลจะดำเนินการติดตามและประเมินผล ประโยชน์

และความคุ้มค่าอย่างต่อเนื่อง โดยคาดการณ์ว่า หากระบบมีความพร้อมและประชาชนใช้ประโยชน์ จะส่งผลกระทบเชิงบวก ในด้านการประหยัด ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสำหรับการบริโภค เฉลี่ย 2.87 ล้านบาท/ปี และประหยัดค่าใช้จ่ายสำหรับการอุปโภคในครัวเรือน เฉลี่ย 1.72 ล้านบาท/ปี ตลอดจนลดงบประมาณการช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาจัดการน้ำในช่วงภัยพิบัติ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างน้อย 1 ล้านบาท/ปี

จุดบริการน้ำดื่มของโครงการมีประชาชน เข้ารับน้ำดื่มอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมาจากคนในชุมชน และจากชุมชนอื่น ๆ ในหมู่บ้านข้างเคียงโดยรอบ เฉลี่ยวันละประมาณ 30 ถึง 50 ราย

05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาปรับปรุงโครงการพัฒนาน้ำบาดาล

1. การจัดหาแหล่งน้ำเพิ่มเติมและพัฒนาศักยภาพแหล่งน้ำ

1. สำรวจแหล่งน้ำใหม่ที่มีศักยภาพโดยใช้เทคโนโลยีทันสมัย เช่น การประเมินศักยภาพน้ำใต้ดินอย่างแม่นยำ

2. การให้ความรู้และพัฒนาบุคลากรในพื้นที่

1. จัดอบรมเพิ่มพูนทักษะสำหรับบุคลากรในพื้นที่ให้สามารถบำรุงรักษาและแก้ไขปัญหาระบบน้ำบาดาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การปรับปรุงโครงสร้างและอุปกรณ์

1. พิจารณาปรับปรุงระบบไฟฟ้าและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้การจ่ายน้ำครอบคลุมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
2. ขยายระบบกระจายน้ำให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านในพื้นที่

4. การบริหารจัดการและการรับประกันคุณภาพ

1. เพิ่มระยะเวลาการรับประกันคุณภาพ อย่างน้อย 3 ปี
2. กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการแก้ไขปัญหาที่ชัดเจน

5. การสนับสนุนงบประมาณและการจัดสรรทรัพยากร

1. เพิ่มงบประมาณสำหรับการขยายจำนวนบ่อน้ำบาดาล การพัฒนาระบบบำบัดน้ำและโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ
2. จัดสรรทรัพยากรให้สอดคล้องกับความต้องการใช้น้ำในอนาคต

6. การสร้างระบบที่ยั่งยืนและครอบคลุม

1. ติดตั้งระบบพลังงานหมุนเวียน เช่น พลังงานแสงอาทิตย์สำหรับเครื่องสูบน้ำ

7. การรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน

1. จัดเวทีประชุมหรือช่องทางเพื่อรับฟังข้อเสนอแนะจากประชาชนอย่างต่อเนื่อง
2. ใช้ข้อคิดเห็นดังกล่าวในการปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่

8. การพัฒนาแผนงานบูรณาการ

1. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมชลประทาน เพื่อเพิ่มความครอบคลุมและตอบสนองการแก้ไขปัญหาด้านการจัดหาน้ำอุปโภคและบริโภคในแต่ละพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. การใช้ข้อมูลผลการประเมินโครงการฯ เป็นพื้นฐาน (Baseline) ในการกำหนดค่าเป้าหมายหรือตัวชี้วัดการจัดหาน้ำเพื่ออุปโภคและบริโภค เพื่อลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ภายใต้แผนงานบูรณาการที่เกี่ยวข้อง

ចងចាំប្រគល់

